

Uredništvo in uprava: Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXV.

Št. 3.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Kranj, 18. januarja 1941.

In zdaj?

Komaj smo stopili v novo leto, že dajo mnogi znaki slutiti, da se bo vojska v tem letu stopnjevala v najbolj grozno dejanje, kar ga pozna človeška zgodovina sploh. Nenaden zlom francoske armade nam je vsiljeval misel, da se bo morda le hitro končala vojna, toda računali so se križali celo samim vojskovodjem držav osi, ki so pričakovali takojšnjo kapitulacijo Anglije in njenih zaveznikov. Toda angleška trdoživost je varljiva, neprecenljiva, čeprav se na mali kompleks angleškega otoka vsipljejo bombe najtežjega kalibra dan za dnem, uro za uro. Kakšen bo rezultat, tega danes ne vemo in tega tudi ni mogoče prerokovati.

Presenečenja, ki jih je doživela Italija v Afriki in naraščanje angleškega odpora, stavlja vojskovodjem osi mnoge naloge. Italijanska zaveznica Nemčija mora nekam udariti, da vsaj izravna položaj na vojnem polju. To danes vsi slutimo. Toda nastane vprašanje: kam? Pomisliti moramo, da je suhozemska armada Nemčije še takorekoč sveža in da se sedaj borijo le letalske sile. Zato je suhozemska armada sposobna, da napravi nepričakovane in bliskovite udarce. Da bi pomagala svoji zaveznici Italiji v Albaniji, to je težko misliti, ker je prevoz čet izpostavljen velikim nevarnostim. Druga operacija bi bila možna preko Francije in Španije v Afriko. Toda tudi tu so postavljene gotove ovire. Španija prev gotovo ne bo pristala, da bi prihajala nad njeno ozemlje angleška letala in sipala bombe. Obenem pa je postavljena v Afriki še popolnoma sveža in nedotaknjena Waygandova armada, ki se bo gotovo v ugodnem trenutku priključila armadi generala Wavella. To bi privedlo do presenečenj zlasti za italijansko armado, kateri bi se stavlja težke naloge.

Med najbolj verjetnimi operacijami, o katerih se danes veliko govori, je nenaden udar nemških sil preko Romunije in Bolgarije na Solun in potem dalje. Toda tu se stavljajo pomisleki. Znano je, da stoji na turško-bolgarski meji pol milijonska armada, ki je sijajno izvežbana in oborožena. Na drugi strani pa stežbe vrat preko Balkana sama Sovjetska Rusija, ki bi tudi rada imela pri reševanju balkanskega vprašanja svojo besedo. Danes se govori, da bi bila Sovjetska soglasna sprejeti nekatere predloge o tem, toda sama Sovjetska uradna agencija Tass demantira take novice. Kje tiči zajec, danes še ne vemo. Vendar pa mislimo, da bi bila tudi ta akcija na Balkanu zelo zapletena diplomatska zadeva z negotovim izidom. Tega se gotovo zavedajo tudi države osi. Zato na take tvegane akcije skoro ni računati.

Kako se bo torej položaj razvijal dalje? Veselili osi se dobro zavedata kakšno stališče je zavzel Roosevelt. Amerika bo nudila Angliji vso pomoč, ki jo ima. To stavlja nova razmišljanja, ker bo Nemčiji težko uničiti Anglijo le z letali. Poiskati bo morala kakšno drugo sredstvo. Zato bo skušala verjetno izkrcati svoje čete na britanskem otoku. O nekaj takih pozikusih se je že govorilo. Toda prav gotovo je, da te misli nemško vodstvo še ni opustilo in da bo skušalo žrtvovati vse, samo da se posesti takšen načrt. Iz govorov angleškega predsednika vlake Churchilla pa zvedo, da je Anglija že poskrbela in da bo onemogočila vsako namero izkrcanja čet na angleška tla. Poročila sama pa pravijo, da Anglija posveča temu vprašanju veliko skrbi in da je gotovo izkrcanje nemogoče. Kot sklepamo iz tega položaja, ne moremo tudi tu postavljati kakršnekoli točnejše trditve, kakšen bo načrt držav osi. Razbrati pa se vendar da iz različnih poročil, da se bo prav v kratkem zgodilo nekaj posebnega, kar bo iznenadilo ves svet. Tajinstvena potovanja državnikov in diplomatov ter premikanje vojnih sil dajo slutiti, da stojimo pred velikimi odločitvami.

Ko se zbirajo okoli nas težki in grozeči oblaki, vendar gledamo z optimizmom v bodočnost. Ponavljamo našo staro trditve, da družji Balkan v sebi neprerazumljive sile, s katerimi je

Naš kulturni hram

Ob otvoritvi dvorane Ljudskega doma

V teh dneh bo novi Ljudski dom v Kranju izročjen svojemu namenu. Ni sicer še popolnoma dograjen, zlasti zunanost bo morala še nekaj časa nositi surovo izdelavo, vendar je pa v svojih notranjih prostorih gotov, tako, da zdaj celoten dom kakršen je, že služi našemu prosvetnemu in kulturnemu delu. S tem bo Kranj dobil ne samo reprezentativno zgradbo in lepo zaključen blok stavb ob Strossmajerjevem trgu, ampak tudi nov hram kulture, ki bo dal možnost, da se mogoče razvije naše prosvetno delo, ki je do zdaj moralo trpeti predvsem radi pomanjkanja primernih prostorov.

Bivši Ljudski dom je služil svojim namenom dobrih trideset let. Spočetka je bil vzor podeželskim domovom, največja dvorana, obenem je bil za tiste čase najbolj moderno opremljen. Kmalu se je pa pokazalo, da je za kranjske razmere premajhen, preskromen in zato je bilo teba misliti na novo zgradbo ali na povečavo stare. Nedostatkoli so se kazali zlasti ob živahnem prosvetnem razmahu zadnjih deset let in zato je bilo nujno, da dom povečamo, ker takšen, kakor je bil, ni več ustrezal zahtevam današnjega časa. Dvorana premajhna, oder premajhen, zastarel, poleg tega pa razen ene garderobe in knjižnice ni bilo nobenih stranskih prostorov, ki so tudi potrebni.

Dom stoji na istem mestu, kakor je stal prejšnji. Vendar je pa od stare zgradbe ostala samo fasadna stena in hranilnišni prostori, vse drugo je moralo pasti in je vstalo na novo. V glavnem je prenovitev prinesla na kratko sledeče: Dvig za eno nadstropje, razširitev za tri metre in podaljšek do oderskega prizidka na bivšem odru. S tem smo predvsem dobili večjo dvorano, prostoren oder, gornjo dvorano in odgovarajoče stranske prostore.

Dvorana je gotovo pridobila toliko, da se danes lahko kosa z vsemi daleč na okoli, tudi z marsikatero v Ljubljani. Ni ravno obsežna, ker jo radi tesnega in določenega prostora ni bilo mogoče podaljšati, če bi jo pa preveč razširili, bi se pa širina ne skladala z daljavo, podaljšek stavbe je pa šel na račun odra. Načrte za opremo dvorane je izdelal prof. Vurnik in mirno lahko trdimo, da je dvorana do vseh podrobnosti posrečeno delo. Naravnost krassen je strop, ki ga tvorijo železobetonski nosilci ometani z gipsom in mecesnovne kasete z zelenimi polji.

Oder je velik in bo nudil našim igralcem vse. Oprema odra bo najmodernejša in bo imela vse rekvizite, ki jih današnji oder zahteva.

Akademski ples — kulturna pridobitev

Vsako leto prireja nacionalistično-levičarsko pobarvano društva akademikov v Kranju svoj „elitni“ akademski ples. Ne bomo se vikali v interno delovanje društva, vendar pa se čudimo, da tako kulturno usmerjena organizacija reprezentira svoje delo v javnosti le s pripravami in izvedbo nekega „elitnega“ plesa. Koliko je kulturnega v prirejanju plesa, tega menda ne bo treba ugotavljati. Le škoda, da se tega ne zaveda odbor akademskega društva.

treba vedno računati. Stejemo se med najbolj srečne narode v Evropi, saj nas ni pretresla še nobena neprijetnost od zunaj, na znotraj pa so se ublažile razne razprtije. Zato nas tudi v bodoče ne plaši nobena grožnja, ker znamo vsemu svetu dopovedati, da si ne želimo vojne, če pa bi položaj zahteval, da odloča orožje, potem pa smo pripravljeni v zmago našega orožja. Svoboda in pravica se nam ne bosta nikdar kratile! Naša državna ladja pluje po razburkanem morju, a ta ladja ima pogumne in neustrašene mornarje, zato se nam ni treba prav nič bati, da bi jo valovi pogoltnili. Kljub temu optimizmu pa ne smemo ostata malodušni, ampak moramo biti budni čuvarji svojih meja. To nam nalaga dolžnost do Boga, kralja in domovine.

Delo vodijo strokovnjaki in že ob prvem dramskem nastopu v soboto zvečer se bo pokazala razlika med prejšnjim. Kulise seveda morajo biti nove in skrbita zanje mojster ljubljanskega Narodnega gledališča g. Skružni in domačin g. Matija Bradaška. Poskrbljeno je za vse potrebne svetlobne efekte, saj imajo električne napravne poleg reflektorjev preko sto žarnic različnih barv. Kot posebno praktična pridobitev na odru pa je horizont, ki bo zelo poenostavil pokrajinsko in perspektivno kulisarijo.

Mnogo je dom pridobil z drugo dvorano, ki je nad glavno. Velik, skoraj kvadraten prostor, izredno svetel in akustičen bo najlepše služil za manjše prireditve, kakor so sestanki, verski shodi, prosvetni večeri, družabne prireditve, zelo primeren je tudi za otroško telovadbo. Dvorana bo, kadar bo zid za belež dovolj osušen, popolnoma bela in tudi s tem prostorom smo ogromno pridobili.

Poleg gornje dvorane, ki še nima pravega imena, — graditelji se še niso odločili — je pevska in orkestralna soba, ki je tudi dovolj prostorna za pevske in godbene vaje. V istem nadstropju je tudi prostorna kulisarna in shramba garderobe, ki je nad odrom in ima tudi naprave za dviganje in spuščanje kulis na oder. V istem nadstropju naj omenimo še sobo, ki jo bo imela ekspozitura Delav. zbornice.

Knjižnica je ostala na dosedanem prostoru, le prenovljena je soba. Knjižnica in soba nasproti stopnišča bosta služili obenem tudi za igralske garderobe.

Kot nekaj povsem novega in potrebnega pa je prostorna, zaprta avla, kjer bo garderoba za občinstvo, bufet, blagajna in dvojni vhod v dvorano k sedežem. Tudi to prednost ima, da bo lahko tempiran.

Ponosni smo lahko na lepo stavbo in na krasne prostore, ki smo jih dobili z novim Ljudskim domom. Prepričani smo, da so s tem naše kulturno in prosvetno življenje pridobilo ogromno in da bo vsak Kranjčan z veseljem prišel v Ljudski dom. Ljudski oder Prosvetnega društva se bo tudi potrudil, da bodo prišle na oder res dobre stvari. Divji lovec je bila prva predstava v prejšnjem domu, isti Divji lovec naj odgrne zaveso tudi v novem domu, da se zid pokaže naša ljubezen do slovenske zgodovine do naše zemlje in do tradicije nas samih.

Novega doma smo bili res potrebni. Na nas in na vsej naši javnosti pa je, da se pokažemo, da mo ga bili tudi — vredni!

manjkanje načelne jasnosti in poznanje našega svetovnega nazora. Zato pa tako radi ribarimo v kalnem.

Tak konglomerat svetovnonazorno nepogljenskih in razdvojenih ljudi naj bi dajal smer za kulturno delo našega naroda? Kdor je le malo črna v teh vprašanjih, bo takim nezdravim pojavom dal izraz pomilovanja. Mi bi radi poznali kulturno delo organizacije. Te pa ne vidimo. Pod svojim kulturno pobarvanim plaščem skriva dejansko le politično zagrizenost. Če bi bilo to društvo tako kulturno, kot se samo dela, bi ne sodelovalo ob raznih prilikah z ljudmi, ki se zbirajo v proslulem Narodnem domu. Kulturno delo je drugačno in upamo, da o tem ne dvomi niti odbor društva sam. obžalujemo pa, da je večina tako nevedča in da si upa zakrivati še stvari, ki so itak jasne in otipljive.

Ker bi društvo prav gotovo ne moglo uspevati, če ne bi imelo ene ali druge podpore, bodisi materialne ali moralne, je dobilo društvo svoj lokal v hiši zadruge državnih uslužbencev. Ta zadruga je dala akademskemu društvu lokal na razpolago, ki je bil prvotno namenjen le zadrugiški čitalnici. Danes uporabljajo ta lokal akademiki, od članov zadruge pa niti polovica ne ve, da ima pravico posesti svoj lokal. Kdo se bo pa zanimal zato, ker so tam vendar akademiki? O tem bomo še obširneje govorili ob priliki, sedaj hočemo le podkrepiti našo trditve, da ptiči iste vrste radi skupaj letajo.

Letos se zopet vrši akademski „elitni“ ples in sicer v Narodnem domu. Večina organizacij, ki letos prirejajo ples, je namenila čisti izkupiček povečini revežem za Zimsko pomoč. Tega pogrešamo na tem „elitnem“ akademskem plesu. Taki plesi bi se morali enostavno prepovedati, ker imajo le namen, da se veseljači in pije.

V našem listu smo že veliko pisali o Narodnem domu. Povedali smo jasno in odkrito, da tam ni mesta za naše ljudi. Naša razmišljanja in ugotavljanja so jasna in točna, zato ne bomo dodajali nobenega komentarija. Akademski ples pa, ki se vrši v Narodnem domu ni ne naša, ne skupna narodna prireditev. Nočemo, da bi se naše ljudi na ta način izigravalo. Upamo, da smo dovolj jasni in da se odslej ne bo mogel nihče več izgovarjati, da je bil v zmoti.

„Zadrugar“ ob smrti našega voditelja

Pred kratkim je izšla 12. številka zadruškega glasila državnih železničarjev in Ljubljani. Na prvi strani je natisnjeno zelo kratko obvestilo o smrti predsednika Glavne zadruške zveze dr. Antona Korošca. To je vse. Ob takim poročanju, ki je tako suhoparno, se sgrazamo. Tako torej, naš voditelj, ki je bil predsednik Glavne zadruške zveze, zasluži tako malo pozornosti v zadrudnem glasilu? Ne vemo sicer, kakšni gospodje sedijo v uredništvu „Zadrugarja“, vendar pa mislimo, da je tako poročanje o tako velikem poborniku zadruške misli kot je bil dr. Korošec, naravnost žaljivo za naš narodni čut. Ne vemo, ali je to malomarnost poročanja, a zdi se nam, da moramo iskati vzrokov vse drugje. Že nekaj let sem opažam v tem glasilu zadrujarjev neko pristanost v objavljanju člankov in poročil. V glasilu pogrešamo pravega zadruškega duha, ki je tolerant in se prav nič ne kaže v kakem pristanskem probčevanju člankov. Mislimo, da bi taka opozorila lahko v bodoče popolnoma odpadla, ko bi se uredništvo glasila „Zadrugarja“ v polni meri držalo zadrudnih načel. Ob tem dogodku naj omenimo še primer, ki se je zgodil v Kranju samem ob priliki proslave zadruškega dne. Slavnostni govornik, ki je naš zagrizen nasprotnik, je imel govor, v katerem je poveljeval vsemogoče in nemogoče može, ki so se borili za zadrudništvo, le našega pokojnega voditelja ni omenil niti z besedo. To je nezdrav pojav v našem zadrudnem življenju. Nočemo uvajati nobene politike v zadrudništvo, seveda pa tudi ne trpimo, da bi kdo drugi izrabljaj našo tolerantnost.

Odkrita beseda

Z ozirom na naš članek pod tem naslovom v zadnji številki „Gorenjca“ smo dobili od več strani iz kranjske okolice, razna pojasnila in vprašanja. Spročilo se nam je, da se po kranjski okolici in tudi v Kranju ob semanjih dneh pripoveduje o zadevi, ki jo je načel „Gorenjec“, popolnoma drugače, kakor je zadevo pojasnil naš list. Kolikor smo dobili sporočila, so se posebno med kmeti razširjale sledeče lažnjive govornice:

1. Da so nekateri kranjski krogi zahtevali po din 100.000 in celo po din 200.000 za priznanje domovinstva.
2. Da so se zahtevali za priznanje domovinstva velike vsote za Ljudski dom v Kranju.
3. Da nekateri krogi v Kranju nasprotujejo kmečkim interesom in okoliščanom.
4. Da se je od neke strani v Kranju govorilo, da so kmetje neumni.
5. Da so nekatere osebe v Kranju hotele zavzeti važna politična mesta, ki jih imajo v rokah kmetje.

Z ozirom na ves te in podobne govornice tu slovesno izjavljamo, da so vse te govornice sama izmišljotina!

Kdor je te in podobne govornice raznašal, je ali nasedel zlohotni intrigi, ali pa je sam namenoma potvarjal resnico.

Pojasnila smo napisali za one, ki so dobre vo-

lje. Mislimo, da smo vsa zavedo obravnavali nadvse obzirno in prizanesljivo.

Kdor pa nameno raznaša te in podobne neresnične govornice, naj si sam sebi pripíše, če bo s tem sam onemogočen v javnosti, ko se pokaže resnica.

Takozvani kranjski krogi niso, nikdar ne za se in ne za kako kranjsko ustanovo iskali kakih koristi in ne protiuslug. Nikdar ni nihče iz kranjskih krogov iskal kakih funkcij, ki bi jih imeli zastopniki kmetov.

Nikdar ni nihče v Kranju niti najmanj nasprotoval kakim kmečkim interesom in se ni nihče kdaj omalovažujoče izražal o kmečkem stanu. Kranjski krogi v naših vrstah so vedno le poudarjali potrebo, da se morajo pri vsem političnem življenju upoštevati tudi drugi stano- vi, posebno delavski stan, da mora v vsem javnem delovanju vladati lojalnost in disciplina, posebno pa da se ne smejo nikdar izdati narodni interesi. Vedno smo poudarjali, da slovenski narod ne sme igrati na svoji zemlji kake vloge hlapca! Če kdo to stališče slika kot nasprotje kmečkim interesom, sam sebi daje uničujoče izpričevalo.

Če se bodo ponavljale še take neresnične govornice, bomo pač primorani navajati podrobnejša pojasnila, prizadeti naj si potem pripšejo posledice sami. Uredništvo.

Občni zbor skup. združ. obrtnikov v Trziču

V nedeljo dne 5. januarja 1941. se je vršil izredni občni zbor Skupnega združenja obrtnikov za sodni okraj Trzič, v Trziču in sicer ob 10. uri dopoldne v telovadnici trziške mečanske šole. Občni zbor je vodil od kr. banške uprave imenovani komisar mestni župan g. Majeršič Ivan. Pri otvoritvi občnega zbora je pozdravil g. komisar zastopnika oblasti okrajnega podnačelnika g. Lojka iz Kranja ter vse ostale navzoče člane. Nato je g. komisar orisal pomen in važnost reorganizacije desedanjih obrtnih združenj v Trziču. Poročilo o poslovanju združenj rokodelskih obrtnih in združenja čevljarstvih mojstrov v Trziču so podali preteklo poslovno dobo dosedanja predsedniki, tajniki, blagajniki in nadzorni odbori. Sledila je nato sprememba in izpopolnitev združbenih pravil čl. 1, 25., 29. in 31. Predlog za ustanovitev strokovnih odsekov in sprejetje pravilnika za strokovne odseke je bil enoglasno sprejet. Tako je sedaj pri Skupnem združenju v Trziču 6 strokovnih odsekov in sicer čevljarstviški odsek, ki je najmočnejši, nato oblačilni odsek, lesni odsek, kovinski odsek, živilski odsek in mešanji odsek. Ti ustanovljeni strokovni odseki imajo sedaj popolno medsebojno pravico o sklepanju v vseh strokovnih zadevah ter jih predložiti glavni upravi združenja, da jih odpravi v nadaljnjo rešitev.

Predložena in prečitana je bila nato kandidatna lista nove uprave, nadzorstva in častnega odbora z namestniki in ker ni sledil noben drug predlog je bila kandidatna lista sprejeta proti nemu glasu. Proračun za leto 1941. v izdatkih din 22.000.— in dohodkih 24.550.— din je bil enoglasno sprejet. Glede sklepanja o premoženju pripojenih združenj je g. komisar stavil sledeči predlog: „Premoženje obih bivših združenj se nahaja pri novem Skupnem združenju obrtnikov, vendar ima čevljarstviški odsek pravico, da z dosedanjimi prihranki sam razpolaga, toda samo z dovoljtvjo predsednika Skupnega združenja. Ta predlog je bil enoglasno sprejet.

Nato je bila prečitana kandidatna lista članov pomočniške izpitne komisije za vse v skupnem združenju pripadajoče stroke ter bila enoglasno sprejeta. Med ostalimi točkami dnev-

nega reda je bila tudi točka: „Aktualna obrtniška gospodarska vprašanja“, med katerimi je bila prečitana članstvu odločna resolucija, katero je sestavil in prečital g. Leopold Valjavec, v kateri z vso odločnostjo zahteva, da se čimprej ustanovi samostojna obrtna zbornica, kajti vse stanovske panoge imajo že lastne zbornice, le obrtništvo, ki danes številčno presega slovensko industrijo, trgovino in gostinstvo, še ni prišlo do svoje zaželjene stanovske zbornice. Tega so krivi pač tudi uskateri obrtniki sami, ki se še vedno vsiljujejo kot neki voditelji obrtništva ter napačno informirajo oblasti in namenoma mečejo obrtništvo polena pod noge, da tako ne more obrtništvo priti do svojih pravic in svoje zaščite potom svoje lastne matice. Tudi tega bo enkrat konec. K tej resoluciji, ki je bila enoglasno sprejeta, so dodali nekateri člani še nekaj važnih dotacij, glede razdelitve Sutorja, glede medznega gibanja in pretiranih prispevkov obrtništva za bolniško in starostno zavarovanje delavcev. Članstvo na občnem zboru je pooblastilo novo upravo, naj vse te dodatne predloge vključi v eno mogočno resolucijo, ki naj se pošlje na vsa merodajna mesta. Pri slučajnostih poročila g. komisar, da je meseca januarja treba vložiti prijave za pridobitno ter naj o vseh tozadevnih stvareh obrne do tajništva združenja, vendar pa bo združenje o vsem tem še natančno obvestilo vse svoje člane in pripravilo potrebne formulacije za prijavo pomočnikov in pomožnega delavstva.

G. Hinko Snoj se je v imenu vsega članstva posebej v jedratih besedah zahvalil g. komisarju Majeršiču, da je občni zbor pod njegovim vodstvom tako srečno in mirno potekel, da je dan tega občnega zbora bil važen dan za vse tukajšnje obrtništvo, zavedajoč se resnosti sedanjega časa, da je treba dati slovo vsem dosedanjim medsebojnim prepričim in tako solidarno in skupni složnosti pomati drug drugemu za skupno korist in zboljšanje položaja vsega slovenskega obrtništva.

G. komisar Majeršič je nato čestital novi upravi ter ji želel čimveč uspeha pri novem delu. Zahvalil se je tudi vsemu članstvu, da je na tem občnem zboru pokazalo popolno svojo

Drobne novice z Jesenic

Odbor Zimske pomoči na Jesenicah se je osnoval na sestanku na občini v nedeljo dne 12. januarja. Odbor je sestavljen iz zastopnikov jeseniških organizacij in šol.

Namesto venca na grob pok. dr. Antona Korošca je darovala KID za jeseniško Zimsko pomoč 7.500.— din.

Zima uničuje divjad. Dolgotrajen in globok sneg je vedno smrt za divjad. Žival se ne more dovolj gibati in tako ne uore do krajev, kjer bi si vsaj nekaj hrane našla. Tudi prehlajenje je pogost pojav pri divjačini pozimi. Zlasti srnjad je občutljiva. Pred kratkim je na Plavžu onemogla bolna srna. Lovec g. Langus Jože jo je ujel, vendar je kmalu poginila.

Neroden unik. Glasilo tovarne je ob dr. Koroščevi smrti napovedalo članke o pokojniku. V zadnji številki pa načrt prekličje, češ, ker so že drugi listi tako obširno pisali o velikem pokojniku. Ali so pri tem glasilu mar mislili, da o dr. Korošču ne bo drug pisal, kakor to glasilce!

Telovadno akademijo pripravljata naš Fantovski odsek in Dekliški krožek za nedeljo dne 2. februarja.

Cerkveni pevski zbor je sklenil, da priredi v postu cerkveni koncert v farni cerkvi. — Zbor je vložil na KID prošnjo, da bi oskrbela za cerkev na Savi orgelski harmonij. Sedanji

harmonij nikačor ne odgovarja in je tudi le v obupnem stanju. KID si je oskrbela nekaj tozadevnih ponudb in upati je, da bo ravnateljstvo z naklonjenostjo obravnavalo to zadevo.

Ali igrati — ali na ših! Pri zadnji zimskošportni prireditvi tovarne je igrala sokolska godba. Vse je šlo lepo in gladko kakor se je predpisalo. Enega komada pa godba ni hotela igrati. Pa je prišla od sokolskega in tovarniškega odličnika rezka razsodba: ali igrati ali na ših. Pri sobotni večerni prireditvi se je pa sploh pokazala premala povezanost med delavskim občinstvom in gospodo na tribuno. Tribuna je poskela enim občinstvom pa drugim. Poročila o prireditvi v dnevnem časopisu niso bila objavljena v oglasnem delu, čeprav so inserati med tekstem dvakrat dražili! Slab čas oziroma „poraz“ olimpijca Smoleja nas nič ne preseneča. Njemu je za prvenstvo takrat, kadar s tem koristi svojemu klubu, narodu ali državi. Sicer pa menda ni nikomur šlo za prvenstvo. Kakor je moral biti eden zadnji, tako je moral na drugi strani tudi eden prvi.

Točna pohvala. Ob otvoritvi takozvanih zimskih športnih iger tukajšnje tovarne je pozdravil tudi predsednik Zimske športne zveze in pohvalil tovarno, ki je v okviru SK Bratstva priredila te igre. Ker je pa naša tovarna nad vsakim strankarstvom, bo pri prihodnji seji ravnateljstva padel sklep, da se bodo nadaljne tri športne igre tovarne priredile v okviru SK Gorenjec.

Delavski obzornik

Socialni tečaji delavske zbornice.

Delavska zbornica in Ljubljani namerava v letošnjem letu za poglobitev delavske izobrazbe in stanovske zavesti prirediti večje število socialnih tečajev za delavstvo. Prihajajo nedeljo dne 19. januarja se bodo po tem načrtu vršili delavsko socialni tečaji v Kranju, v Trziču in na Jesenicah. Tečaja v Trziču in na Jesenicah bosta poldnevna, tečaj v Kranju pa je celodnevni. K zaključku tečaja v Kranju sledi uradna otvoritev oz. ustanovitev ekspoziture Delavske zbornice, ki bo za nadaljnji razvoj delavskega gibanja za celotni kranjski okraj dalekosnežnejšega pomena.

Spred tečajeve je sledeči:

1. Kranj.
 - ob 9. uri: Naša socialna zakonodaja
 - ob 10. uri: Naše delavske organizacije
 - ob 11. uri: Naša Delavska zbornica.
 - ob 13. uri: Slovenski delavski stan

stanovsko discipliniranost. V kratkih in jedratih besedah je omenil, da se bližamo novemu družabnemu redu, ki bo slonel na stanovsko korporativni podlagi, ki bo s stanovskimi organizacijami pripravljala in otiral pot zboljšanju narodnemu in državnemu blagostanju. S temi besedami je g. komisar zaključil tako lepo uspeši občni zbor združenja obrtnikov.

ob 14. uri: Delavstvo kranjskega okraja
ob 15. uri: Otvoritev ekspoziture Delavske zbornice.

Med predavanji, ki ne trajajo celo uro je predvidenih 20 minut po vsakem predavanju za razpravo predelani tvarini in za odmor.

Delavstvo kranjskega okraja tudi samo dolžnost do svojega stanu, če se tečaja udeležijo v čim večjem številu.

II. Trzič in Jesenice.

- Ob 9. uri: Naše delavske organizacije
- ob 10. uri: Naša socialna zakonodaja
- ob 11. uri: Delavstvo našega okraja
- ob 12. uri: Naša Delavska zbornica.
- Kakor v Kranju je tudi na tečajih v Trziču in na Jesenicah po vsakem predavanju predvidenih 20 minut za razpravo in odmor.

Predavanja Aero-kluba

Kralj. Jugoslov. Aeroklub „Naša krila“ Kranj, priredi predavanje „Letalstvo in vojna“ združeno s filmom „Vragi neba“.

Predavanje je namenjeno narodno-obrambni propagandi, zato naj ga nihče ne zamudi!

Vrši se v Trziču v ponedeljek 20. jan. ob 20. uri v kinu Nadižar.

V Kranju v sredo 22. jan. ob 16. in 20. uri v kino Narodni dom.

V Sk. Loki v četrtek 23. jan. ob 20. uri v Sokolskem kinu.

Kulturni vestnik Iz odrske kronike

Igrsko umetnost goji v Kranju poleg Citalnice Prosvetno društvo, ki se je ustanovilo, kar danes ve le malokdo, 8. decembra 1902. leta z imenom „Izobraževalno in zabavno društvo Kranj“. Ustanovni občni zbor se je vršil ob navzočnosti dr. Janeza Kreka v gostilni „Pri Premontezarju“, kjer je imelo društvo svoje prvo stanovanje v prvem nadstropju. Za prvega predsednika so izvolili pok. prof. Evgena Jarca. Ker je takoj pristopilo precej članov, so mogli pričeti poleg knjižnice in predavanj tudi z igrami. Krstna prireditev je bil še isti mesec Silvestrov večer, kar se danes morda čudno sliši, s čimer pa so takoj opravičili vsaj drugi pridevek svojega tedanjega uradnega naslova.

Na Novi pošti

Zivahnost pa je prišla v društvo, ko je dobilo dvorano v Jegličevi Novi pošti ali v sedanji kavarni Evropi. Postavili so ličen oder, s katerim niso imeli nobenih strokov, ker so vse pokrili s prostovoljnimi prispevki. (Danes se tak čudež ne bo zgodil!) Najprej so preigrali vse kar so dobili v zbirki „Ljudske igre“.

Prva igra z mečanimi vlogami je bila l. 1904. Finžgarjev „Divji lovec“. Kronika pravi, da

je dosegla najboljši uspeh, trikrat je bila polna dvorana: 10., 16. in 17. aprila. Da ostane zapisano, naj bo omenjeno, da je igral Janeza še živeči krojač g. Rebolj, Majdo Paplerjeva, Tončka kamnosek Zana Puhar in Gašperja kranjski gostilničar Bidovec Janko; Cof je že v grobu, igral pa je riharja. Sufiral je prof. Debevec, za odrom je pomegal pokojni Marčič Janko in tudi dijaki, ki jih je bilo na vseh društvenih prireditvah vedno dosti. — Poleg „Lovca“ so zaigrali vse, kar smo tedaj imeli Slovenci dobrega za oder. Pri Medvedovi „Za pravdo in sree“ 1906. leta „so padale solze“, navzoči pesnik se je prav pohvalno izrazil o igralcih, društvo je pridobilo mnogo na ugledu. Prepolna je bila dvorana 1907., ko so igrali „Kapelico na gori“ v Debevcem prevodu ali istega leta za Vse svete „Mlinarja“.

Največ se je pri vseh igrah v vseh začetih letih potil naš prvi režiser pok. dr. Josip Debevec. Da bi bile prireditve priskrbenje, je rad vpletel — zato se ne bo obrnil v grobu! — hudomušne kupletke, ki jim je snov dajala mestna malomeščanska sredina in politika. Dva nisa še pozabljena. Ko je občinski odbor odklonil zgraditev tovarne pok. Pavšlerja, je nastal: „V Kranj pa le ne tovarn. — le langsam fahren!“ —, ko pa niso mogli pričakati vodovoda v mestu, je Debevcova žilica zapela: „Ker vode ni; — pažvino pijmo. — ko potprijmo...“ Verjamemo, da je Hybaškova harmo-

nizacija v vsem brez razlike ugajala, pevcem kot prizadetim.

V Ljudskem domu

Velik korak naprej pomeni čas od 1909. leta dalje, ko so 11. julija blagoslovili po vsej Gorenjski znani kranjski Ljudski dom, ker so postali društvo prostori na Novi pošti pretresni, ki pa je po dobrih tridesetih letih moral tudi sam izginiti in se po veličastnih uspehih umakniti domu, ki se letos bliža dovršitvi. Tudi v starem Ljudskem domu so imeli oder, ki so ga z velikimi stroški zgradili največ po nasvetih pok. prof. Adolfa Robide, ki je bil večak v odrski stroki. Kronika piše dobesedno: „Oder je res krasen, razen gledališča v Ljubljani mu na Kranjekem noben ni kos.“ Bilo je to kot rečeno, 1909. leta. Mizarska dela je izdelal pok. mizar Pečenko, kulisne okvirje Karel Ažman, slikarji oče in sin Bradaška, zastor je napravil dvorni dobavitelj iz Ljubljane Mathian, elektriko je napeljal monter Tavčar, ki je bil pa seveda drugi, kot je agilni nadzornik pri delih sedanjega doma g. Tavčar. Najprej so zaigrali 28. novembra istega leta italijanskega „Slepca“ in nemškega „Ubežnika“. Posebno pa je uspela čez mesec dni „Hanice pot v nebesa“ v režiji že omenjenega Robide, ki je posledje vodil gledališke predstave z veliko vpeno in posebno spretnostjo do prihoda prof. Capudra, sedanjega ljubljanskega direktorja, v Kranj. Igralcev

in igralci je bil že cel zbor. S toliko paro se je tedaj delalo, da je po kroniki „veljalo za častno biti društveni član“. In nič ni motilo, če so morali včasih ponoviti že pred nekaj leti zaigrano stvar. Tako je prišel „Divji lovec“ na oder 1912. leta. Ljudje se niso nikdar naveličali poslušati in gledati priznane kranjske igralce, k igram so najrajši prihajali. Svetovna vojna je idealno delo prekinila za nekaj let, dokler se nismo znašli pod nad vse poštvovalnim dr. Simončičem.

Oder v starem Ljudskem domu, ki je bil kajpota okolja in njen ponos je zdaj doigral. Naj bi tudi na tretjem odru delali z isto ljubeznijo za slovensko in državno stvar. Naj bi tudi na novem odru ne manjkalo igralcev in igralci, ki bi se radi žrtvovali za umetnost, kot jo zmorejo na deželi. Naj se prejšnjemu številu igralcev — imena naveda ob priliki — tudi v bodoče pridružio novi naraščaj. Vedno pa naj tudi novi oder pazi, da bo vzgajal igralce k resnični pripravljenosti za sodelovanje, ki izključuje prepire in zavist, ki sta grobokopa vsakega skupnega nastopa. Na drugi strani pa naj pazi, da bo vzgajal tudi številne gledalce za dobre katoličane, državljane in Slovence s sredstvi in izbiro, ki mu je na razpolago v zadostni meri v domači književnosti, slovenski in evropski. Le prvi cilj in namen bodi vedno pred odličnimi diletantji, pa bo priznanje — še rastle!

Zadružno gospodarsko življenje v Trziču

Zadružno gospodarstvo v Trziču je zadobilo velik razmah z ustanovitvijo usnjarske in čevljarke zadruge „Runo“ pred petnajstimi leti. Rodila se je pod silo razmer. Usnjarstvo je propadalo na vsej črti in grozilo je, da se bodo vrata posameznih podjetij zapirala druga za drugim. Danes lahko rečemo, da je bila ustanovitev te zadruge posrečena. Ustanovitelji so v začetku morali marsikatero trpko shraniti v lep. Nasprotniki klerikalnega združništva so zbijali razne tudi neokusne šale. Na pustni torek so napisali na vrata delavnice, na račun takratnega g. župnika Škerbca: „Preljubi Matija, kako gre tvoja ledrarija.“ Zeleli so si skorajšnjega poloma zadruge. Ker pa tega le ni hotelo biti, so pričeli govoriti o velikih dobičkih (40%).

Take govorice so zapeljale nekatere in pojavila se je zadruga „koža“, ki naj bi bila protitež in konkurenčno podjetje zadruge „Runo“. K tej novi zadruzi so pristopili gospodarji, ki so imeli nekaj pod palcem. Deleži so bili visoki po več deset tisoč dinarjev. Imeli so dobrega strokovnjaka za vodstvo obrata, odjemalci so bili že v naprej zagotovljeni. Tako je imela zadruga „koža“ vse predpogoje za obstoj in hiter napredek. Pa kaj se je izkazalo? Kmalu je prišlo do razočaranja in nesoglasij, nakar se je morala zadruga likvidirati.

Pred par leti se je ustanovila čevljarska zadruga „Ljubelj“ z res idealnim namenom. Čevljarski pomočniki so ustanovili podjetje na zadružni podlagi po zgledu zadruge „Runo“. Včlanila se je pri Revizijski zvezi slovenskih zadrug. Posamezni člani niso bili petični, tudi niso imeli posebnih zvez z denarnimi zavodi, visel česar je bila zadruga v pomanjkanju obratnega kapitala. Živela je tako, kakor njeni člani: „iz rok v usta“, to se pravi, vsak dinar sproti je bil porabljen. Poleg tega pa ni bilo niti enega člana, ki bi imel avtoriteto za odlo-

čanje. Bilo pa jih je več, ki bi le radi ukazovali, sposobnosti za to pa ni bilo. Nezaupanje se je čimdalje bolj širilo in posledica je bila, da je tudi ta zadruga odšla v likvidacijo.

Pri obeh zadrugah lahko rečemo, da ni bilo pravega zadružnega duha. V nobeni teh dveh zadrug ni bilo ideala, ki bi dajal smernice zadružnemu življenju, ampak je bilo vodilo samo momentalna materialna korist. Zavrgli so resnico, ki pravi: „Duh je tisti, ki oživlja“. Zadružno gospodarstvo, če nima idealnega smotra, to je pomoči ne samo sebi, ampak tudi svojemu bližnjemu, ne more živeti, še manj pa napredovati. Ta druga likvidacija je prav gotovo v veliko škodo za zadružni pokret, ker je idealizem vzel tudi onim, ki so gojili v sebi resničen smisel za skupno medsebojno pomoč na zadružni podlagi, v boju proti izkoriščanju velekapitala.

Pred kratkim se je ustanovila „Trgovska nabavljalna zadruga“, ki ima namen oskrbovati trgovce. Nekateri trgovci v Trziču in okolici so se čutili preveč odvisne od svojih dobaviteljev — grosistov. Iz želje po neodvisnosti in stremljenja za čim večjo konkurenčno sposobnost, se je rodila zadruga. Tudi niso vsi trgovci člani te zadruge. Vendar, kakor vse izgleda, bo ta igrala zelo važno vlogo v današnjem gospodarskem življenju.

Za razdelitev prvega nakazila se je občinski prehranjevalni odbor poslužil te zadruge, ki je po navodilih odbora razdelila moko med posamezne trgovce. Kot zadruga je že po zadružnem zakonu dolžna, da dela nepristransko. Tudi lažje se kontrolira delovanje v zadruzi, kakor pa pri kakem drugem privatnem podjetju. To novoustanovljeno podjetje ima dobre izgleda. Vse je pa odvisno od članov in vodstva zadruge, kakor tudi od duha, ki bo vladal v zadružnem delovanju.

Želimo, da bi se započeto delo lepo razvijalo.

ČEBELARSTVO

Pozor čebelarji!

Zveza čebelarskih podružnic Antona Janše priradi v nedeljo dne 19. januarja 1941 ob 2. uri popoldne (ne ob 3. uri popoldne, kakor je bilo pomotoma javljeno v „Slovenskem čebelarju“) predavanje o čebelnih kužnih boleznih v gimnazijski telovadnici.

Predavanje bodo pojasnjevali lepi filmski trakovi.

Predaval bo čebel. ref. kr. banske uprave g. Jože Okorn.

To predavanje je namenjeno članom čebelarskih podružnic Kranj, Naklo, Cerklje, Križe, Leše—Brezje, Gorice—Lentence, Skofja Loka, Tacen pod Šmarno goro in Smlednik.

Vse naše napredne čebelarje na to zelo zanimivo predavanje še posebej opozarjamo, da se ga udeležite v kolikor mogoče velikem številu.

Gospodarstvo

Kmetijske kino-predstave s predavanji

okr. kmet. strokovnjakov o povečanju pridelkov z oz. na potrebe današnjega časa, o umetnih gnojilih, o pridelovanju krompirja itd., prideljivo krajevne Kmečke zveze in okrajno načelstvo

v četrtek 23. januarja ob 7. uri zvečer v Smartinskem domu za okoliš občine Stražišče.

v petek 24. januarja ob 7. uri zvečer v Smledniku.

v nedeljo 26. januarja ob pol 8. uri zjutraj (po prvi sv. maši) v dvorani Ljudskega doma v Mavčičah.

K navedenim vstopnine prostim predstavam so vabljeni vsi poljedelci, gospodarji, kmečki mladeniči in dekleta!

Skrbimo, da bo v zimski krmi zadosti apna in vitaminov.

Posebno v drugi polovici zime in na spomlad breje krave marsikje pred otelitvijo tako opešajo, da ne morejo vstati, dobre molznice kljub izdatni krmi iščejo in prebirajo med stello ter ližejo zid, pri teletih in mladih pujskih se pojavlja rahličnost, svinje s prasci pa po štirih tednih zbolijo in ne morejo več na noge.

Vsem tem pojavom je večinoma vzrok v enostranski, premalo tečni krmi, kateri predvsem manjka apna in vitaminov. Prav znatno pa se nastanek omenjenih, nevsučnih, razvoju in rasti živine ter molznosti krav škodljivih pojavov zamore preprečiti z rednim dnevnim (čep) prav ne ravno obilnim pokladanjem dobre suhe detelje lucerne, suhega ovsenega zdroba; tudi dnevni dodatek po 1 žlico klajnega apna na glavo odrasle govodi in kavino žličko apna na glavo teleta nekoliko ovira razvoj navedenih pojavov. Ker vendar v apnu ni potrebnih vitaminov, bi morali te nadomestiti z ribjim oljem, katerega d. mo kravi na kruhu trikrat po 1 žlico na dan, teletu na dan po eno žlico, prascem pa sorazmerno manj. Važno je novejšo odkritje, da se glavni vitamin, katerega dodajamo z ribjim oljem, vitamin D, stvori v živali sami pod vplivom sončne svetlobe. Zaradi tega tudi tako zelo priporočamo, da naj spuščamo vso živino tudi pozimi v suhih, čeprav mrzlih dnevih na prosto.

Zivinozdravniki pa imajo za primere pomanjkanja vitaminov pri živini še posebna zdravila.

Za svinje in pujske, pa tudi za krave je znatno boljše ko klajno apno ribja moka, katere ima menda še nekaj v zalogi Gor. kmet. zadruge v Kranju.

Živini predvsem po zimi manjkajoče apnene soli lahko damo tudi v obliki kosti, katere prežemo v ognju, da so sive, jih stolžemo in damo odrasli živini po 1 žlico, svinjam pa temu primerno manj na dan.

Pomni vendar, da pridemo uvodoma navedenim nevsučnostim v zvezo le, ako poleg klajnega apna ali stolčenih kosti pokladamo tudi ribje olje ali pa deloma mesto tega vsaj živino redno tudi pozimi spuščamo na prosto, predvsem na opoldansko sonce.

Ukinitve vlakov na progi Kranj — Tržič. Pri zadnji redukciji vlakov sta zopet izpadla na trziški progi dva vlaka in sicer oba dopoldanska, eden, ki pelje iz Kranj ob 9.05 in 1/2 Tržiča ob 10.47. Tako smo zopet vse dopolne brez vsake zveze s Trzičem. Jutranji vlak vozi prezdodaj, potem pa ves dopoldan nobeden. Za Trzičane pa je isto. Imajo le zjutraj vlak proti Kranju in naprej, potem pa nobenega do popoldan, ko gre vlak proti Kranju šele ob 14.45. Čudimo se, da ne upošteva železniška uprava splošne krajevne potrebe. Ze enkrat sta bila ta dva vlaka ukinjena, a zdaj to zopet. Ponovno prosimo železniško upravo, da ta vlaka zopet uvede, ker so potujoči potniki preveč prizadeti. Če je res tovrni promet tako velik, da se morajo radi tega ukinitati osebni vlaki, potem naj železniška uprava uredi tako, da bodo tovrni vlaki vozili ponoči. Mislimo, da bi bila s tem vsaka nejevolja vsled ukinitve vlakov rešena.

Cenj. gostom vljudno sporočam, da bom radi opustitve gostilne do konca febr. prodajal po lastni ceni vino:

Dolenjski cviček lt. 16'.

Štajersko belo lt. 16'.

Sremsko črnino lt. 16'.

Ker je vino res dobro, Vas vabi GOSTILNA „PLANINA“

Vsem odjemalcem električnega toka od K. D. E. v Kranju sporočamo, naj v slučaju defekta na omrežju v Kranju ali morebitnih nujnih popravilih, kliče telefonsko številko 107 našega monterja Oven Ivana.

Slike Matere božje z Brezj se naročajo v centralni prosvetni pisarni po ceni 40.— din. Pribite z nar. č. 1.

Člane MJRZ iz Kranja in okolice vabimo, da se udeležijo otvoritve podružnice Delavske zbornice v Kranju, ki bo v nedeljo 19. januarja ob 3. uri popoldne.

Terenska dela pri zidavi nove tekstilne šole se kljub slabemu in zelo neugodnemu vremenu še vedno nadaljujejo. Upamo, da se bo lahko spomladi že pričelo z zidanjem objektov.

KINO TALIJA

predvaja v soboto 18. jan. ob pol 9. zveč. in v nedeljo 19. jan. ob 4, 6 in pol 9. uri internacionalni vellefilm slavnega režiserja Turžanskega

PONOČNI VALČER

V gl. vlogi Brigita Horney in Wili Birgel

Milan Vertovšek — stotič na odru. Pri vprizoritvi „Divjega lovca“ v soboto bo nastopil znani igralec na našem odru g. Milan Vertovšek stotič na odru v Ljudskem domu. G. Vertovšek je znan po svojih saljivih vlogah in je že nešteto krat zabaval s svojimi posrečenimi komičnim nastopom gledalce, ki so imeli priliko se nasmejati do solz. Tako je n. pr. lansko sezono nastopil v igri „Plavž“ v vlogi Cenčka, kar nam je še vsem dobro v spominu. Ob stem nastopu g. Vertovška na odru čestitamo! Soli v Kranju in posebno v Trziču še vedno primanjkuje. Na tem pa ne zadene krivda, kakor smo se informirali nikogar v Kranju, najmanj pa gosp. Ranta Janka, ki ima tri vagonne soli naročene in plačane. Soli primanjkuje tudi po drugih mestih naše in Hrvatske banovine. Morda je deloma vzrok, da se je sol pocenila, nakar so se eni res malo preveč založili in da se je kmalu nato zopet podražila, kar je dalo nove domneve, da bo soli zmanjkalo in so ljudje še bolj dirkali za njo.

Menda je bilo tudi pri vžigalicah, ki se navlic vsem vestem do danes niso podražile kajti nekateri jih ponujajo trgovinam nazaj v nakup, menda v strahu da bi se od vlage pokvarile.

Vseeno bo težko prepričati one, ki niso ničesar skušali skriti, da so imeli le tisti prav, ki so gotova živila pravočasno spravili in jim ob pravi kolni ni nastala nikaka težkoča.

Sofrski zpti pokličenih čerjerjev to samovozačev motornih vozil, se bodo vršili za sreze Kranj, Radovljica in Skofja Loka v petek 24. januarja 1941 ob 8. uri pri sreskem načelstvu v Kranju.

Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju.

Kavo, čaj v eni minuti — dobite samo v slaščičarni Š I N K

Divje gosi letijo letos v velikih jatah preko naših krajev na jug. Našteli so tudi do 60 komadov v eni jati. Občudovanje vzbujajo, ko se cele jate spuščajo na tla in počivajo v lelem snegu. Tudi v savskih vodah je vse polno divjih rac ih severnih krajev. Najbrže mora vladati na severu prav hud mraz in so vsa jezera zamrzajena. Živali pa ne dobijo dovolj hrane in se selijo v toplejše kraje.

PRIMSČOVO

Knjiznica v Prosvetnem domu na Primskovem si je zopet nabavila mnogo lepih knjig. Med njimi so Mlakarjevi Spomini, Alahov vrt, Samostanski lovec, Sin dveh očetov, Od življenja strta, itd. Vse ljubitelje lepe knjige na to opozarjamo. Knjiznica je odprta vsako nedeljo do 10. do 11. ure popoldne. Iskreno vabljeni!

Fantje in dekleta se pridno učijo krasno ljudsko igro „Pri kapelici“. Nalašč za to igro so bile naročene lepe nove kulise. Dan uprizoritve bo pravočasno objavljen.

TRZIČ

Novoizvoljena uprava Skupnega združaja obrtnikov v Trziču je imela v nedeljo dne 12. januarja svojo prvo sejo, na kateri je bil izvoljen za predsednika g. Slapar Martin, čevljar v Trziču, za podpredsednika g. Ježek Marjan, soboslikar, za blagajnika gosp. Čadež Leopold, krojač v Trziču. Za vršilca tajniških poslov je bil nastavljen gosp. Leopold Valjavec. Po izvolitvi je g. komisar in mestni župan g. Majeršič Ivan izročil posle novemu predsedniku g. Slaparju ter želel novemu predsedniku kakor tudi vsej upravi mnogo uspeha na tej novi in težki poti.

Pomočniški izpiti za vse stroke se bodo vršili na Svečnico dne 2. februarja začasno na trziški meščanski šoli v prvem nadstropju, vpisovanje novih vajencev pa istotako v nedeljo dne 26. januarja t. l. pričeni točno ob 8. uri zjutraj.

Vsak vajenec naj k vpisovanju prinese s seboj odpustnico osnovne ali meščanske šole.

ŠKOFJA LOKA

V letu 1940 je bilo v škofjeloški fari, ki šteje približno 4500 duš, rojenih 107 otrok in sicer 96 zakonskih in 10 nezakonskih. Umrlo je 69 ljudi in sicer 27 moških in 33 žensk ter 9 otrok pod šestim letom. Porok je bilo 26 domačih in ena od drugod; sv. obhajil je bilo v špitalski in farni cerkvi skupaj 30.500.

Nov križev pot. V teku januarja ali februarja bomo v našo župno cerkev obesili nov ozioroma prenovljen križev pot. Stare slike Križevega pota je prav lepo prenovil slikar — domačin Franc Mihelič. K slikam so napravljene popolnoma novi okviri. Skupaj bo prenovitev postaj križevega pota veljala 9.500 din.

Odstopil je kot načelnik gradbenega oddelka občine Skofja Loka g. Ogrin Anton, stavbenik v Skofji Loki. Odsek ni imel že 4 leta nobene seje, zato se je preuredil in je bil izvoljen za predsednika g. Ziberl Matevž, predsednik občine. Odsek je pričel z vso živahnostjo z delom, prav posebno z delom za zgradbo uradne hiše. V ta namen se bodo preuredile vse tri mestne hiše. Z julijem mora biti že toliko urejeno, da se montira telefonska posrednica. Meščani zaupajo, da bo sedanji gradbeni odsek to tudi izvedel in to brez obremenitve davkoplačevalcev in priznavajo, da kjer popirame nekaj naših mož, da se dosežejo tudi povoljni uspehi, ker ne poznajo lastnih koristi temveč delajo v občo korist. V ta namen se je pretekli terek oglasila deputacija: Ziberl, Planina, dr. Hubad pri g. banu in je bila z največjo pozornostjo sprejeta.

Odbor za zimsko pomoč se je te dni osnoval in mu predseduje g. Planina s tajnikom g. d. Kocijančičem in blagajnikom g. Zebretom. Člani odbora so zastopniki organizacij in humanitarnih društev. Odbor je razposlal na denarne zavode, industrijska podjetja in uglednejše meščane prošnje za podporo, prihodnje dni pa bodo odborniki obiskali vse te, da pobere darove. Odbor se zaveda, da so razne organizacije in humanitarna društva že s svojo požrtvovalnostjo podprla mnogo potrebnih in jim izredno vso hvaležnost v imenu podpirancev, vendar se še ponovno na vse obrača s trdnim upanjem, da bodo dobri Ločani še globoko posegli in pomagali. Vsem je vnaprej v imenu pomoči potrebnih „Bog plačaj“.

Za smuške tekme Krekovega fantovskega okrožja v nedeljo 12. t. m., da so tako vzorno potekle je izreči pohvalo vodstvu, prav posebno voditelju g. Planina Francetjnu, vso zahvalo pa g. polkovniku Kociču, ko je dal na razpolago vojake in telefon in se tudi sam osebno zanimal zanje. Ponosni smo na naš polk in želimo, da bi pokazali fantje-smučarji svojemu polku tudi v vojaški službi kaj znajo. Bog živi naš polk in njegovega poveljnika!

Poslužujmo se

»PUTNIKA«
V KRANJU

Vozne karte stanejo točno toliko kot na postaji, dobite jih dan, dva ali več pred odhodom, ako ste zadržani, lahko karto vrnete.

Preden se podate na pot, pridite na brezplačen posvet

k »PUTNIKU«

TEDENSKÉ NOVICE

KRANJ

Divjega lovca“, klasično delo pisatelja Finžgarja, bo Prosvetno društvo v Kranju vprizorilo kot krstno predstavo v svoji novi dvorani Ljudskega doma. Zasedba naših najboljših igralcev nam nudi dovolj jamstva, da do igra uspeha. Prva predstava bo vsoboto 18. jan. ob 8. uri zvečer in v nedeljo 19. januarja ob 4. uri popoldan. Predprodaja vstopnic v trgovini Hinke. Obiskovalce prosimo, da si pravočasno nabavijo vstopnice.

Obiskovalce predstav v Ljudskem domu opozarjamo, da je vhod v dvorano k sedežem samo iz avle, k stojiščem pa samo zadaj, to je skozi dosedanji vhod. Da bo red, naj se vsak tega drži in bo tudi stojišč omejeno število.

Knjiznica Prosvetnega društva se je zopet preselila v svoje stare prostore v Ljudskem domu. Odprta je vsako nedeljo od 9. — 11. ure popoldne.

Centralna prosvetna pisarna, ki je bila preje v lokalni pri lesenem mostu se je preselila v prostore knjiznice v Ljudskem domu.

SMARTIN PRI KRANJU

L. Prosvetni večer. Prosvetno društvo Smartin pri Kranju priredi v nedeljo dne 19. januarja ob 15. uri v dvorani Smartinskega doma I. Prosvetni večer. Predava g. dr. Felaher Julij iz Ljubljane o „Slovenih izven naših meja“. Predavanje spremljajo skioptične slike. Prijatelje katoliške prosvete vladno vabimo!

PREDDVOR

Pričarani ženia na prosvetnem odru v Predvoru. Čas predpusta, čas veselja in svatbe bo tudi naše posvetno društvo času primerno uprizorilo komedijo, ki jo je spisal Vladonov. Komedija je zovsem izvorno delo, ki riše in prikazuje kandidate za ženitev obojega spola. Vmes je vpletena marsikatera pikra na račun tega ali onega. Prosvetno društvo bo to komedijo uprizorilo v nedeljo dne 26. januarja ob pol štirih popoldne v prosvetnem domu. Ze sedaj opozarjamo vse naše prijatelje, da pridejo pogledati to komedijo.

VELESOVO

Na praznik 6. januarja popoldne po litanijah je bil tu prosvetni večer. Predaval je g. Ivo Peršuh iz Ljubljane. Na podlagi lepo barvanih skioptičnih slik je razložil pomen in razne vrste zavarovanja proti požaru. Posebej je že pojasnil zavarovanje za starost, za doto in za posmrtnino. Obilna udeležba pri predavanju je pokazala, da se ljudje zanimajo za tovrstni poduk.

V nedeljo 19. januarja popoldne po litanijah priredi prosvetno društvo predpustno predstavo. Na sporedu bo igra „Butalci“, komedija v 3 dejanjih.

Kdor hoče videti kako so v Butalah volili župana, kako je skrbel za tujski promet, kakšen strah je imel pred komunisti in kakšna usoda ga je na koncu zadela, naj pride pogledat v našo dvorano. Ne bo mu žal poseta te igre, ker se bo razvedril in od srca nasmejal.

V nedeljo 26. januarja popoldne po litanijah se igra Butalci ponovi za one, ki bodo to nečeljo zadržani.

O. F. O.
KRANJ

II. smučarske tekme kranjskega fantovskega okrožja se bodo vršile dne 26. januarja v Stražišču pri Kranju. Pričetek tekem bo ob pol 10. uri popoldne s startom in ciljem pred Smartin-skim domom.

Tekmovali bodo člani na 15 km in mládci na 5 km. Prvi trije obeh skupin sprejmejo diplome, prvak pa prehodni pokal in naslov okrožnega smučarskega prvaka za l. 1941. Najboljši trije člani bodo zastopali okrožje na Zveznih smučarskih tekmah.

Odseki naj se ravnaajo po okrožnicah, ki so jo ta teden dobili in naj takoj pošljejo prijave na naslov okrožja.

OBJAVE

Vsi delodajalci, ki zaposlujejo hišne posle se opozarjajo, da najkasneje do 31. januarja 1941. nabavijo pri davčni upravi v Kranju davčno karto za vsakega uslužbenca.

Obenem s plačilom davčne karte, ki stane din 52.— je plačati tudi še din 3.— za specialni prispevek za narodno obrambo. Razen tega je davčni upravi izročiti staro davčno karto za l. 1940. in tudi banovinski kolek za din 25.—, kateri se nalepi na novo davčno karto za leto 1941.

Kdor ne nabavi najkasneje do 31. januarja 1941. nove davčne karte se v smislu zakona kaznuje s petkratnim zneskom drž. davka, to je z zneskom din 250.—.

Vsi davčni zavezanci, ki imajo 3 ali 4 otroke odnosno 5 ali več otrok v starosti do 21 let se opozarjajo, da najkasneje do 31. januarja 1941. vložijo pri davčni upravi v Kranju z din 10 kolekovano prijavo na posebni tiskovini, ki se dobi pri pristojni občini.

Le na podlagi pravočasno vložene prijave se zniža specialni prispevek za narodno obrambo, ki se odmerja na osnovi višine odmerjenih neposrednih davkov, za eno odnosno dve stopnji.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača D. 050. Najmanjši znesek je 8 D.

Izgubila se je denarnica z večjo vsoto denarja in železniška legitimacija od kolodvora do Gosposvetske ceste. Pošteni najditelj se naproša, da odda najdeni denar in legitimacijo proti nagradi v upravi „Gorenjca“.

Prodajam nov brzoparni kotel 60 l po stari ceni. Poizve se v upravi „Gorenjca“.

Dvosobno stanovanje, parketirano, s kopalnico in ostalimi pritliklinami iščem za 1. marec 1941. Ponudbe na oglasni oddelek lista pod 1. t. marec“.

Se malo rabljen dolgi kožuh (Autopelz) je naprodaj. Povpraša se pri upravi „Gorenjca“.

Krojaški vajence se takoj sprejme iz bližnje okolice Kranja. Naslov v upravi.

Sprejemem vajenka šiviljo perila. Kranj Mencingerjev trg t-III.

Rabim dobreza, samostojnega tkalca. Naslov v upravi lista.

Lena opremljena soba se odda solidni osebi. Izve se v upravi lista.

Oddam dve enosobni stanovanji s parketom v Stražišču vrh stopnic. Naslov v upravi lista.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Šipica)

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno

K. TONEJC
Kranj

VSAKOVRSNO
POHIŠTVO

dobite najceneje
V ZALOGI POHIŠTVA

„LIPA“

KRANJ - Layerjeva ul.

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vaše pivce najbolj!

Šivalne stroje

nove in rabljene kupite ali zamenjate posemi v trgovini

Omejc I., Kranj

Tavčarjeva ulica št. 9
Sprejema tudi popravila!

PAVEL BREN

Projektira in prevzema vse tovarniške in privatne zgradbe, izdeluje lesene vile vseh vrst po lastnih načrtih. Vsem cenjenim naročnikom se priporočam.

MESTNI STAUBENIK
Kranj, Bleiweissova 21

Za srečni zakon najboljšo kupite pri

KR. DVOR. B. RANGUS
KRANJ

JUVELIR IN DOBAVITELJ

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom Poštne hranilnice in so vlagateljem te položnice na razpolago.

*

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% in so vlagateljem vedno na razpolago. Vezane vloge s tri mesečno odpovedjo se obrestujejo po 5%.

HRANILNICA IN POSOJILNICA
V KRANJU R. Z. Z. N. Z. LJUDSKI DOM

PODLJUBNIŠKI:

HRIBAR

15 POVEST IZ ŠKOFJELOŠKIH HRIBOV

Janez je nerodno vstopil. Drselo mu je na gladkih tleh. Klobuk je vrtel v rokah in neodločno stal ob vratih.

Ravnatelj, ki je ravno nekaj pisal, je od strani opazoval krepko Janezovo postavo. Kar všeč mu je bil.

„No, kaj pa vi?“ ga je vprašal in ga premeril od nog do glave.

„Dela bi rad, gospod ravnatelj!“ je še nekoliko boječe dejal Janez.

Ravnatelj ni nekaj trenutkov odgovoril nič.

„Kdo in odkod pa ste?“ je spet vprašal ravnatelj.

„Janez Hribar sem od Sv. Andreja!“ je povedal Janez.

„Imate knjižico?“

„Imam!“ Janez je privlekel iz notranjega žeza v suknjiču delavsko knjižico in jo ponudil ravnatelju. Ta je nekaj listal po po njej, nato pa dejal:

„Saj vendar niste še nikjer delali!“

„Doma sem delal na gruntu; a vsi ne moremo biti doma!“ je povedal Janez.

Ravnatelj je še enkrat premeril Janezovo krepko postavo od nog do glave. Krepak fant, prav nalašč za nas! si je mislil. Naglas pa je dejal, ko je položil knjižico na kup enakih knjižic na polici:

„V ponedeljek ob osmih zjutraj pridite na delo. Za plačo na bomo že videli, koliko boste sposobni! Zbogom!“

„Pa hvala vam lepa!“ se je nerodno zahvaljeval Janez, ko je odhajal, ravnatelj pa ga ni več pogledal.

— No, delo že imam! — si je mislil Janez. — Sedaj pa moram povprašati še za kako stanovanje.

Tudi to je kmalu dobil pri neki stari gospe na Spodnjem trgu. Prav pripravno je bilo in blizu tovarne. Gospodinja mu bo tudi kuhala in tudi predrago ne bo. Za prvo silo si je Janez vse uredil.

Z veseljem in zadovoljnim obrazom se je vračal domov. Ni čutil strmin enad Burjovcem, niti mrzle burje, ki je pihala od snežnikov. Še za snežinke, ki so naletavale vedno bolj gosto, se ni zmenil.

Blizal se je vasi. Zvonik cerkvice Sv. Andreja se je že sem ter tja prikazal izmed drevja. Kmalu bo zagledal Rugarjevo in nato še Gabrovo hišo. — Bog ve, kaj dela Ančka? Ali bo zadovoljna, ko bo zvedela, da je že dobil delo. Kar precej ji bo povedal. — V take misli zatopljen se je blizal vasi. Šel je mimo Rugarjevih in že je bil pred Gabrovo domačijo.

Ančka je bila zunaj pred hišo in si devala drva v naročje. Tako je bila zaverovana v delo, da ni slišala korakov, ki so se blizali, dokler ni prav za njo poklicalo:

„Ančka!“

Obrnila se je: „Janez, ti si?“ je dejala vsa presenečena. „Odkod pa, ko si praznje oblečen?“

„V Loki sem bil!“ je povedal Janez.

„Za danes, na delavnik?“

„Za delom sem šel vprašati!“

„Pa nisi nič dobil?“

„Sem! V ponedeljek grem že na delo!“

„Kam?“

„V loško klobučarno!“ ji je pojasneval Janez.

„Ali res?“ Ančka ga je neverno pogledala.

„Boš pa potem videla, če sedaj ne verjameš.“

„Ali ti je prav, Ančka?“ jo je tiho vprašal.

„Prav! Zakaj pa ne? Večno itak ne morem biti doma, pri vas pa tako ni nič!“ mu je pritrdila.

„Pa pojdi v hišo!“ ga je vabila. „Tukaj je mrzlo!“

Stopila sta skozi nizka vrata v vežo. Gabrov-

ka je stala ravno pred ognjiščem in kuhala kosilo.

„Dober dan, mati!“ je pozdravil Janez.

„Bog daj, Bog daj, Janez! Le kar naprej! — Pa tako praznji si danes!“

„V Loki je bil in delo je dobil v klobučarni,“ je namesto Janeza hitela pripovedovati Ančka, ki je materi že vse zaupala.

„Prav, prav!“ je dejala Gabrovka. „Pri vas doma skoraj ni mogoče več biti, kaj ne?“

„Skoraj da ne!“ je potrdil Janez.

„O, saj poznam očeta!“ mu je pritrdila Gabrovka.

Janez je ostal pri Gabru do noči. Ko je odhajal, je vedel, da bodo že Gabrovi pomagali, da hosta Janez in Ančka prišla do svoje hišice v dolini; malo z lesom, malo z delom, malo z denarjem. Nekaj pa bo Janez dobil od doma in Ančka tudi ne bo šla prazna od hiše.

Janez se je pod noč vesel in srečen vrnil domov.

X.

„Kje pa je bil včeraj Janez, ko ga ni bilo ves dan doma?“ je vprašal Hribar Micko, ko sta bila sama doma.

„Ne vem!“ je odvrnila Micka, ki ni hotela izdati brata.

„Dobro veš in takoj mi povej!“ je srdito siknil Hribar in oči so se mu divje zaiskrile.

Micka se je zbalala očeta. Vedela je, da ne prizanaša nikomur. Bala se je ja za Janeza in slutila gorje.

„V Loki je bil!“ je komaj slišno povedala. „Za delo je šel povprašati in ga je tudi dobil v klobučarni.“

„Kaj, dela je šel iskat? Saj ga ima doma dosti!“ je zarjul stari.

Micka očeta ni hotela žaliti in zato ni povedala, da bo prav radi njegovega zapravljanja Janez šel. Zato je molčala. A Hribar je slutil. Slutil pa je tudi, da to ni edini vzrok, zato je zaupil:

„Samo da bo pobral ono cunjo tam, kaine?“

Micka je molčala, Hribar pa je rjovel dalje: